

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΕΣ

ΜΙΧ. Γ. ΠΕΤΡΙΔΗ «*Τραγούδια της Γυναίκας*» (Πειραιάς, Τυπογραφείο Τσουρουνάκη και Βαρβαρέσου — 1930).

Μιά σειρά από ψυχολογικά πορτραίτα. Ο κ. Μιχ. Γ. Πετρίδης παρουσιάζει την γυναίκα σε διάφορες φάσεις και ιδιοσυγκρασίες, να μιλά και ν' αὐταναλύεται. Στὸ βιβλίο του παρελαύνουν ἕνα σωρὸ μορφές: ἡ «Ἀβουλή», ἡ «Καλόγρια», ἡ «Μάνα», ἡ «Ἀμετανόητη», ἡ «Λάγνα πεντάμορφη», ἡ «Ἀρραβωνιασμένη»... Ὁ ποιητὴς τὲς ἐξετάζει στὰ γενικά τους σημεῖα, ἀλλὰ κυρίως, καὶ στὶς περισσότερες, ἐν σχέσει μὲ τὴν libido: πῶς τὴν αἰσθάνεται καὶ πῶς τὴν ἀπενίζει κάθε γυναίκα. Βλέπει κανεὶς σὲ κάθε τύπο τὴν διαφορὰ ἀντιλήψεων πού ὑφίσταται. Ὁ κ. Πετρίδης ὥστόσο δὲν φαίνεται καθόλου κρίνοντας εἴτ' ἐπικρίνοντας· σὲ κάθε του ποίημα, δὲν εἶν' ἐκεῖνος πού μιλά, ἀλλὰ ἡ γυναίκα τῆς ὁποίας τὸν ρόλο διανοητικὰ ὑποδύεται. Ἀρκετὰ ἀπὸ τὰ ποιήματά του εἶνε πολὺ ἐπιτυχημένα. Συμῆθηκα τὴν παραδοξολογία τοῦ Oscar Wilde πού ἔγραφε κάποτε: «... πόσον ἡ Φαντασία εἶνε πρὶν ἀληθινὴ ἀπὸ τὴν Παρατήρησι». (1) Γιατὶ στὴν προκειμένη περίπτωσι, τὸν πρωτεύοντα ρόλο ἔπαιξεν ἡ Φαντασία τοῦ ποιητοῦ. Σὲ κάθε του ποίημα, ὁ κ. Πετρίδης, βρισκόμενος στὴν ἀνάλογη ψυχικὴ κατάστασι (ἐκεῖνη πού θὰ εἶχε περισσότερα κοινὰ μὲ τὸν τύπο πού ἐξωγράφιζε), ἐξεφράσθηκε μὲ τὴν νοοτροπία μιᾶς *γυναίκας*, σὲ χωριστὴν «ἀτμόσφαιρα» καὶ μὲ διαφορετικὸ αἰσθητικὸ καὶ ἠθικὸ κριτήριον. Κάθε κομμάτι του ἀποτελεῖ μιὰ προσωπικότητα αὐτοτελὴ, παρουσιασμένη μὲ τὶς χαρακτηριστικὰς ἐκεῖνες γραμμὰς πού χρειάζονταν γιὰ ν' ἀποδώσουν στὸν ἀναγνώστη τ' ἀναλογούντα αἰσθήματα.

Ἡ «Ἀβουλή» εἶνε καλὰ ψυχολογημένο ποίημα. Ἐπίσης τὰ «Πρὸς τὸ κρῖμα» καὶ «Μετανιωμένη» (αὐτὸ τὸ τελευταῖο φαίνεται ἐπηρεασμένο ἀπὸ τὸ Ε' κεφ. τοῦ «Ἄσματος Ἀσμάτων»). Ἀλλὰ περισσότερο μᾶρσαν τὰ ποιήματα ὅπου ἐκφράζεται ἡ λαχτάρα τῆς Μάνας. Τὰ «Ἀβράδυστα μέρα» καὶ «Πόνος καὶ πόνος» ὑποβάλλουν μὲ τὴν συγκρατημένη τους θλίψι. Τὸ «Μανούλα» ἀποκρυσταλλώνει, σὲ τέσσερες γραμμές, τὴν μητρικὴ ἀφοσίωσι:

Δικὴ μου, ξέχωρη ἀπὸ σᾶς, ζωὴ
δὲν ἔχω.

Ξοπίσω σας, μὲ τὴ δική σας πάντα συλλοή,
σὰν ἥσκιος σας, παιδιὰ μου τρέχω».

Μετὰ τὰ Τραγούδια τῆς Γυναίκας, στὸ τέλος τοῦ βιβλίου, ἀκολουθοῦν ὀκτώ, ἅμεσα ὑποκειμενικά, ποιήματα, μ' αἰσθητικούς στοχασμούς τὰ περισσότερα.

Ἄν ἐξαιρέσω τὸ «Θρηνῶντας τὸν ἀγαπημένο της» καὶ τὸ «Στὴ χλόη τοῦ νησιοῦ μου», στὰ ὁποῖα βρῆκα μερικὸς στίχους κάπως φανερά ἐπίπλαστους, ἡ ἐργασία τοῦ κ. Πετρίδη μ' ἀφίνει μὲ πολὺ εὐνοϊκὰς ἐντυπώσεις.

Γ. Α. Π.

(1) Ἀπὸ γράμμα τοῦ στὸν Robert Ross, μὲ ἡμερομηνία 28ης Μαρτίου 1898.

«Φιλολογική Πρωτοχρονιά». Πόλη 1931.

Ένα κομψό και πολύ συμπαθητικό λεύκωμα βγάλαν ἐφέτος οἱ πολῖτες λόγιοι. Τὴν ἐκδοσὴν ἐπιμελήθηκε ὁ διηγηματογράφος κ. Α. Ν. Πατάζογλου. Τὸ ξόφυλλο φιλοτέχνησε ὁ κ. Ἀρχῆς Κόβας.

Ἀπὸν καιρὸ πού δὲ βγαίνει πιά λογοτεχνικὸ περιοδικὸ στὴν Πόλη εἶχαμε νὰ δοῦμε ἔτσι συγκεντρωμένη τὴν ἐργασία τῶν Πολιτῶν, τόσο κείνων πού μένουν ἀκόμα ἐκεῖ ὅσο καὶ τῶν ξενητεμένων. Ἡ προσπάθεια τοῦ κ. Πατάζογλου εἶναι ἄξια κάθε ἐπαινου.

Ἡ «Φιλολογική Πρωτοχρονιά» ἀρχίζει μὲ τὸ Δεύτερο Στάσιμο ἀπὸ τοὺς «Πέρσες» τοῦ Αἰσχύλου κατὰ ἀριστοτεχνικὴ μετάφραση τοῦ Ι. Ν. Γρυπάρη. Ἐπίσης εἶδαμε τὸ «Ἡ ψυχὴς τῶν γερόντων» καὶ τὸ «Ὁμνύει» τοῦ Καβάφη καὶ «Τελευταῖοι Στίχοι» καὶ «Ἀπὸ τὰ Τετράστιχα» τοῦ Παλαμά.

Ὁ κ. Ἀντώνης Γιαλούρης ἔχει διήγημα «Ἐλεονώρα»· ὁ κ. Φιλῆντας γράφει γιὰ γλωσσολογικά. Ὡραῖα ποιήματα δημοσιεύονται τοῦ Ο. Μπεκέ, τοῦ Μαρμέλη, τοῦ Μ. Ἀναγνωστόπουλου, τοῦ Μ. Πετρίδη. Μὲ διηγήματα συνεργάζονται οἱ Κόβας, Χαλκούσης, Πατάζογλου, Γραμματίδης. Ὁ Θ. Καστανάκης δίνει ἓνα κομμάτι ἀπὸ «τὰ σημειώματα τοῦ Μαζέπη». Ὁ κ. Α. Steinmetz γράφει γιὰ τὴν «Ἑλληνικὴ λογοτεχνία στὴ Γερμανία» καὶ λέγει ἐνδιαφέροντα πράγματα.

Τὸ λεύκωμα στολίζεται καὶ μὲ ὠραιότερες εἰκόνες τῶν εὐαγγελιστῶν, ἔργα τοῦ καλλιτέχνη Χάρη Ξανθοπούλου.

Ἐπίσης συνεργάζονται καὶ πολλοὶ νέοι λόγιοι.

Α. Τ.

ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ

ΠΑΥΛΟΥ ΠΕΤΡΙΔΗ **«Γεώργιος Σκληρός»**, (διάλεξι) Τυπ. Ἐμπορίου Ἀλεξάνδρεια, 1930.

ΤΕΥΚΡΟΥ ΑΝΘΙΑ **«Ἡ Δευτέρα παρουσία»**. (ἰλαροτραγικὸ ἔπος) Κύπρος 1931.

ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΝΤΟΡΡΟΥ **«Στοῦ γλυτωμοῦ τὸ χάξι»**. Παρίσι, 1931.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ, ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ

Στὸ πρωτοχρονιάτικο τεῦχος τῆς **«Νέας Ἑστίας»** βρίσκομε συν-εργασία : τοῦ Α. Προβελέγγιου μ' ἓνα ποίημα «Ὁ ποιητὴς καὶ τὸ πνεῦμα», τοῦ Παύλου Νιρβάνα «Ἡ φιλολογία τῶν εὐχῶν». Ὁ κ. Γιάννης Κ. Κορδάτος ἔχει ἓνα πολὺ ἐνδιαφέρον ἄρθρο πάνω στὰ δημοτικὰ τραγούδια καὶ τὰ ἔθιμα τοῦ Πηλίου. Μᾶς παρουσιάζει νέα ἀνέκδοτα τραγούδια τοῦ τόπου του καὶ τὰ παλαιὰ του ἔθιμα. Ὁ κ. Ι. Μ. Παναγιωτόπουλος ἔχει ποίημα «Ἀνοιξιὰτικὴ φαντασία»· ὁ κ. Μάρκος Τσιριμῶκος ἔχει μετάφραση τοῦ ποιήματος τοῦ Baudelaire «Ὁ ἀνθρώπος καὶ ἡ θάλασσα».

«Πρωτοπορία» Διευθυντὴς Φῶτος Γιοφύλλης. Μὲ τὸ τεῦχος αὐτὸ τὸ περιοδικὸ μπαίνει στὸν τρίτο του χρόνο. Ξεχωρίζομε τὸ μεγάλοπνοο ποίημα τοῦ Σικελιανοῦ: Τὸ πρῶτο τραγούδι ἀπὸ τὰ Τρία Τραγούδια στὸν Ἑωσφόρο, τὸ Ἀστρ.